

ชื่อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา หาดป่าตอง หาดกะตะ หาดกะรน
ผู้เขียน	นางสาวธัญพร พงษ์ประยูร
สาขาวิชา	การจัดการบริการและการท่องเที่ยว (หลักสูตรนานาชาติ)
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาองค์ประกอบของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวชายหาด การจัดการสิ่งแวดล้อมและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของ 3 ชายหาดหลักของจังหวัดภูเก็ต กล่าวคือ หาดป่าตอง หาดกะตะและหาดกะรน (2) เพื่อหาจุดดีและจุดด้อยของแต่ละหาด โดยพิจารณาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก และ (3) เพื่อเสนอแนะการพัฒนาการท่องเที่ยวบนชายหาดเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเทศบาลป่าตองและเทศบาลกะรน

ผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากผู้ตอบแบบสอบถาม 3 กลุ่ม ซึ่งแบ่งออกเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยว 400 ชุด กลุ่มคนในชุมชนและผู้ประกอบการบนชายหาด 380 ชุด และ ตัวแทนจากเทศบาล 20 ชุด ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน จนถึง วันที่ 15 ตุลาคม 2548

จากการศึกษาพบว่าความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวและกลุ่มตัวอย่างของคนในชุมชนและผู้ประกอบการบนชายหาดต่อการจัดการการท่องเที่ยวบนชายหาด มีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวบนชายหาดอยู่ในเกณฑ์ดี (Mean 3.64-4.23) ในขณะที่กลุ่มคนในชุมชนและผู้ประกอบการเห็นว่าการจัดการการท่องเที่ยวบนชายหาดอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (Mean 2.81-3.36) ดังนั้นความคิดเห็นของบุคคลต่อการจัดการการท่องเที่ยวบนชายหาดระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติมีความคิดเห็นต่างจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยในเรื่องการบริการทางการท่องเที่ยว กลุ่มคนในชุมชนมีความคิดเห็นต่างจากกลุ่มผู้ประกอบการในเรื่องผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวบนชายหาดและ ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยว ผลการศึกษาบ่งชี้ว่ากลุ่มผู้ประกอบการได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวบนชายหาดมากกว่ากลุ่มคนในชุมชน ในขณะที่กลุ่มคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการวางแผนการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ

การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวบนหาดป่าตอง กะตะ และกะรนมุ่งประเด็นไปที่สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมากขึ้น รวมทั้งมีการระบุถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ในแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ผลการศึกษาบ่งชี้ว่าแต่ละหาดต่างมีลักษณะเฉพาะที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว เช่น หาดป่าตองมีการบริการด้านการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ส่วนหาดกะรนมีลักษณะเด่นด้านสิ่งแวดล้อมและหาดกะตะซึ่งเป็นหาดที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นหาดที่ชอบมากที่สุด เนื่องจากมีความสงบและเป็นส่วนตัว นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ชอบหาดที่สงบและเป็นส่วนตัว ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ชอบหาดที่มีลักษณะทางกายภาพสวยงาม

กลุ่มตัวอย่างได้กล่าวถึงปัญหาของการจัดการการท่องเที่ยวบนชายหาดว่าปัญหาหลักในปัจจุบันคือห้องน้ำและห้องอาบน้ำมีจำนวนไม่เพียงพอ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังมีความกังวลต่อเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะความไม่เป็นระเบียบของสภาพแวดล้อมและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกำจัดขยะ อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยว กลุ่มคนในชุมชนและกลุ่มผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง (Mean 2.81) และมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยวในระดับต่ำ (Mean 2.34) ทั้งนี้ ชุมชนป่าตองมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือชุมชนกะตะ และ ชุมชนกะรน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมแปรผกผันกับสภาพแวดล้อมปัจจุบัน และหาดป่าตองมีปัญหาหนักที่สุด

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะประสบผลสำเร็จได้ โดยการให้ความรู้และการฝึกอบรม เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ให้แก่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้ง 5 ฝ่าย กล่าวคือภาครัฐบาล ภาคเอกชน ข้าราชการส่วนท้องถิ่น คนในชุมชนและนักท่องเที่ยว การกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการจัดการบริการด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยวก็ต่างเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้ ทางเทศบาลควรมั่นตรวสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ควบคุมและติดตามผล ให้ตรงกับแผนงานและนโยบายที่วางไว้อย่างสม่ำเสมอ ผู้ประกอบการควรปฏิบัติตนเป็นเจ้าบ้านที่ดีและคงไว้ซึ่งลักษณะความเป็นไทย ส่วนผู้มาเยือนก็ควรปฏิบัติตนเป็นผู้มาเยือนที่ดี โดยการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมไทยก่อนมาเยือน และช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมบนชายหาดด้วย อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือจากทุกฝ่ายเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

Thesis Title	Development of Phuket Beaches for Sustainable Tourism: A Case Study of Patong, Kata, Karon
Author	Miss Tunyaporn Pongprayoon
Major Program	Hospitality and Tourism Management (International Program)
Academic Year	2005

ABSTRACT

The objectives of “Development of Phuket Beaches for Sustainable Tourism: A Case study of Patong, Kata, Karon” were (1) to study the destination facilities, environmental management and tourism development plan of 3 main famous beaches in Phuket; Patong, Kata and Karon, (2) to determine strength, weaknesses, opportunities and threats of a certain beach, from people who use beaches, both tourists and the beach stakeholders (communities and businesses) and (3) to propose beach development approaches for sustainable tourism to Patong and Karon municipality.

The study was done by quantitative analysis of 3 groups of respondents, classified into 400 cases of tourists’ sample respondents, 380 cases of the beach stakeholders’ sample respondents and 20 cases of municipality officers’ samples’ respondents and collected data from September 15 to October 15, 2005.

The study has shown that there are different opinions on the beach tourism management, between tourists and beach stakeholders. Tourists’ opinion on the beach tourism management was found to be good (Mean 3.64-4.23), while beach stakeholders’ opinion on the beach tourism management was found to be fair (Mean 2.81-3.36). The results of the independent sample t-test indicated that opinions indexes of the beach tourism management among groups of sample respondents are differences. The result showed statistically significant differences

between international and domestic tourists. They had different opinions on tourism services and, communities and businesses had different opinions on benefits of the beach tourism and level of environmental and tourism planning participation, at a 5% significance level. The result indicated that businesses got more benefits from beach tourism than communities did, and communities had more participation in environmental management and tourism plans than businesses did.

Tourism development plans of Patong, Kata and Karon beaches are more focusing on natural environment-based than the past, sustainability is also mentioned in the plan. Considering the physical character among Patong, Kata and Karon beaches, the study indicated that the unique character of each beach is attractive to most tourists. For instance, there was sufficient tourism services at Patong beach, Karon beach had the most outstanding environment, while Kata beach acclaimed by the sample respondents as their favorite beach because of the peacefulness and privacy. Physical beauty however was crucial factor to domestic tourists, while peacefulness and privacy are important to international tourists.

The group of sample respondents took the issues of improper beach management into consideration. The current major problems of the beach is the lack of toilets and showers areas provided around the beach area, sample respondents also expressed their concerns toward environment issues; improper garbage and landscape management. However, the problem related to sustainable tourism relied heavily on cooperation on environmental management and tourism plan. It was found that there was fair participation from communities and businesses toward environmental management (Mean 2.81) and they had poor participation toward tourism plan (Mean 2.34). Given that Patong beach received higher participation than Kata and Karon beach. From the study, it addressed negative relations between degree of participation and current environment of each beach, which appear to be more of a problem at Patong beach.

Sustainable tourism, however, can be achieved by educating and training 5 parties, which include government, private sectors, provincial government and communities as well as tourists. Encouragements to take part in managing tourism environments and management of tourism services and infrastructures to suit with tourists' demand are needed. Moreover, the municipality should inspect the environmental quality, regularly control and follow up all plans and policies. The beach stakeholders should be a good host and maintain Thai ways'

characteristic. The visitors should also be a good visitor by acquiring knowledge of Thai cultures and basic information on the destination before visiting and take care of the beach resorts. Last but not least, collaborations among all parties will be most necessary to provide effective sustainable tourism.

Key Words: Sustainable tourism, Tourism Development, Destination facility, Beach stakeholder